……. **Imię i nazwisko ucznia** ……. **Pełna nazwa szkoły** …….	

Maksymalna liczba punktów	**40**
Uzyskana liczba punktów	

KONKURS GEOGRAFICZNY
DLA UCZNIÓW SZKOŁY PODSTAWOWEJ
ZESTAW ZADAŃ KONKURSOWYCH
ROK SZKOLNY 2025/2026

ETAP REJONOWY

Instrukcja dla ucznia

1. Na rozwiązanie wszystkich zadań masz 90 minut.
2. Zestaw konkursowy zawiera 24 zadania.
3. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy zestaw zadań jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Komisji Konkursowej.
4. Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
5. Odpowiedzi do zadań z poleceniem **„oblicz" muszą zawierać obliczenia lub rozwiązanie przy pomocy rysunku**, z którego wynika poprawna odpowiedź. Sama odpowiedź nie będzie punktowana.
6. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Rozwiązania zapisane ołówkiem nie będą oceniane.
7. Nie używaj korektora i długopisu ścieralnego.
8. W nawiasach obok numerów zadań podano maksymalną liczbę punktów możliwych do uzyskania za dane zadanie.
9. Nie używaj kalkulatora.

POWODZENIA!

Zadanie 1. (1 punkt)
Jedna z podanych odpowiedzi jest poprawna. Zaznacz kółkiem właściwą odpowiedź.

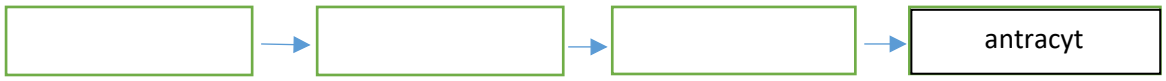
Które z podanych poniżej miast Polski ma najdłuższy dzień w dniu 22 czerwca?

A. Gdańsk B. Szczecin C. Zakopane D. Hrubieszów

Liczba punktów
….. /1

Zadanie 2. (1 punkt)
Występujące w przyrodzie odmiany węgla różnią się między sobą zawartością tego pierwiastka. Im dłuższy był czas tworzenia się pokładu, tym większa zawartość tego pierwiastka.
Ułóż w szereg (od najmniejszej do największej zawartości węgla) kopalne odmiany węgla: torf, węgiel kamienny, antracyt, węgiel brunatny.

Szereg węglowy:

Liczba punktów
….. /1

Zadanie 3. (2 punkty)
Przedstaw na rysunku wiatr halny, oznaczając kierunek przesuwania się mas powietrza, miejsce występowania opadów. Dopisz, po której stronie góry występuje spadek temperatury powietrza, a po której temperatura powietrza wzrasta.

S N

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 4. (2 punkty)
Oceń prawdziwość podanych zdań. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe. Wybraną odpowiedź zaznacz kółkiem.

Lodowce górskie powstają w górach poniżej granicy wiecznego śniegu.	P	F
Do najważniejszych zlodowaceń występujących na obszarze naszego kraju należą: zlodowacenie Sanu, Bugu i Odry.	P	F
Eratyki to podłużne zagłębienia, utworzone w wyniku erozyjnej działalności wód płynących pod lądolodem.	P	F

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 5. (1 punkt)
Trójstyk *– czyli styk trzech granic państw to obszar oznaczany obeliskiem, flagami oraz słupkami granicznymi. Jest to jednak nie tylko miejsce na mapie, ale przede wszystkim większy obszar przenikania się kultur, zwyczajów i języków trzech sąsiednich narodów. Takie miejsca w Polsce stały się atrakcją turystyczną. Niektórzy stawiają je sobie jako podróżnicze wyzwania, chcąc poznać i zwiedzić każdy z takich granicznych punktów.* – National Geographic Traveler

Na terenie województwa lubelskiego taki trójstyk występuje pod Włodawą.
Wybierz nazwy dwóch państw sąsiadujących z Polską, których granice spotykają się w tym miejscu – podkreśl poprawne nazwy.

A. Ukraina B. Białoruś C. Litwa D. Słowacja

Liczba punktów
….. /1

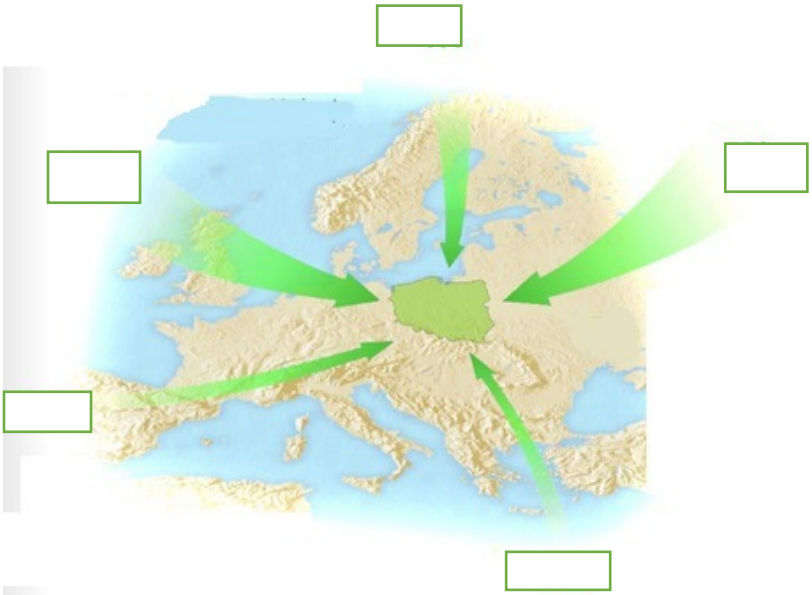
Zadanie 6. (2 punkty)
Pogrupuj podane poniżej surowce mineralne zgodnie z klasyfikacją.

Surowce mineralne			
metaliczne	energetyczne	skalne	chemiczne

Surowce: rudy miedzi, piaski, węgiel kamienny, torf, fosforyty, granit, rudy cynku i ołowiu, sól kamienna

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 7. (2 punkty)
Podpisz na mapie w okienkach skróty nazw mas powietrza napływających nad obszar Polski.

Źródło: Oblicza geografii 7, Karty

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 8. (2 punkty)
Oceń prawdziwość podanych zdań. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe. Wybraną odpowiedź zaznacz kółkiem.

Powietrze polarne morskie napływa ze wschodu, najczęściej kształtuje pogodę w zimie.	P	F
Powietrze arktyczne - powietrze to napływa z północy, powodując przygruntowe przymrozki w maju.	P	F
Powietrze zwrotnikowe kontynentalne napływa do nas z północnego zachodu, przynosząc w lecie pogodę upalną i burzową.	P	F

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 9. (2 punkty)
Do podanych w tabeli nazw er dobierz wydarzenia geologiczne, które wtedy wystąpiły. Wpisz numery, którymi oznaczono te wydarzenia. Uwaga: Jedno z wydarzeń może być wpisane w dwóch miejscach tabeli.

Era paleozoiczna	Era mezozoiczna	Era kenozoiczna

Wydarzenia:
1) kaledońskie ruchy górotwórcze
2) hercyńskie ruchy górotwórcze
3) alpejskie ruchy górotwórcze
4) powstanie pokładów węgla kamiennego
5) powstanie skał wapiennych Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej
6) zlodowacenie w Polsce
7) występowanie dinozaurów
8) pojawienie się człowieka

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 10. (1 punkt)
Oblicz długość łuku 1 stopnia na południku. Przypominamy, że jest to wartość stała, wynikająca z długości południków. Wynik zaokrąglij do jednej cyfry po przecinku. <u>Zapisz obliczenia.</u>

Odpowiedź: Długość łuku 1 stopnia na południku wynosi …….

Liczba punktów
….. /1

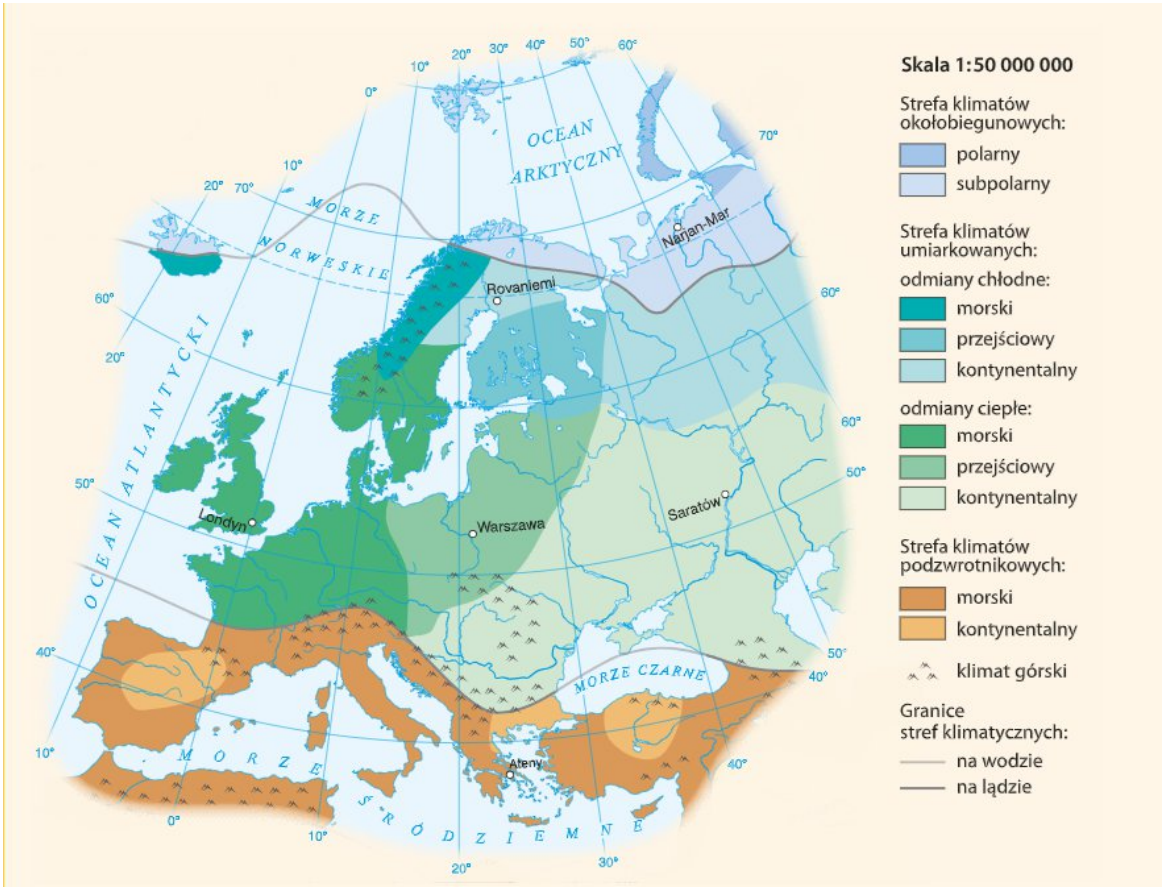
Zadanie 11. (2 punkty)
Oblicz odległość w stopniach i w kilometrach pomiędzy Krakowem (50°N, 20°E) a Wyspami Alandzkimi (61°N, 20°E). <u>Zapisz obliczenia.</u>

Odpowiedź: ……

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 12. (2 punkty)
Określ, który <u>główny czynnik</u> z podanych poniżej (na kolejnej stronie) powoduje zróżnicowanie klimatu w stacjach:

a) Ateny i Rovaniemi – ……
b) Londyn i Saratów – ……

Źródło: Nowa Era – Planeta Nowa 6

Czynniki: szerokość geograficzna, wysokość nad poziomem morza, rozkład lądów i mórz, prądy morskie, ukształtowanie powierzchni, działalność człowieka.

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 13. (2 punkty)
Oblicz różnicę czasu słonecznego pomiędzy Narjan-Mar (odczytaj współrzędne w stopniach z mapy dołączonej do zadania 12.) a Lizboną (38°42'N, 09°11'W).

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 14. (1 punkt)
Dokończ zdanie, wybierając jedną odpowiedź. Zaznacz kółkiem właściwą odpowiedź.

Miasto Narjan-Mar leży nad rzeką Peczorą, a Lizbona leży nad rzeką

A. Ebro. B. Tag. C. Garonna. D. Duero.

Liczba punktów
….. /1

Zadanie 15. (2 punkty)
Dobierz podane rzeki do zlewisk (wymienionych pod tabelką).

Rzeka	Zlewisko
Tamiza	
Pad	
Wołga	
Dźwina	
Łaba	

Zlewiska: Morze Bałtyckie, Morze Północne, Morze Adriatyckie, Morze Kaspijskie.

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 16. (1 punkt)
Skreśl błędny wyraz w zdaniu:
Białoruś, Ukraina, Mołdawia, Rumunia to kraje *imigracyjne / emigracyjne* w Europie.

Liczba punktów
….. /1

Zadanie 17. (2 punkty)
Oceń prawdziwość podanych zdań. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe. Wybraną odpowiedź zaznacz kółkiem.

Najwyższym wulkanem Islandii jest Etna.	P	F
Islandię od Ameryki Północnej oddziela Cieśnina Duńska.	P	F
Stolicą Islandii jest miasto Keflanik.	P	F

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 18. (2 punkty)
Wyjaśnij, dlaczego w ostatnich latach spadło zużycie gazu ziemnego w Europie. Podaj dwie przyczyny:

a)……

……

b) ……

……

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 19. (1 punkt)
Podkreśl, wśród podanych poniżej, typy wybrzeży występujące nad Morzem Bałtyckim.

Typy wybrzeży: wybrzeże klifowe, wybrzeże kanałowe, wybrzeże szerowe (szkierowe), wybrzeże mierzejowo-zalewowe, wybrzeże mangrowe, wybrzeże riasowe

Liczba punktów
….. /1

Zadanie 20. (1 punkt)
Jedna z podanych odpowiedzi jest poprawna. Zaznacz kółkiem właściwą odpowiedź.

Niziny Wielkopolska i Podlaska to główne obszary w Polsce chowu
A. bydła B. trzody chlewnej C. owiec D. drobiu.

Liczba punktów
….. /1

Zadanie 21. (2 punkty)

Na zdjęciach przedstawiono znane obiekty turystyczne Europy, znajdujące się na Liście Światowego Dziedzictwa UNESCO. Podpisz je, <u>podając nazwę obiektu i kraj</u>, w którym się znajduje. Podpowiadamy: jeden z nich pochodzi z Polski.

A

B

C

D

Obiekty:

A ……

B ……

C ……

D ……

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 22. (2 punkty)

Hasło tegorocznych obchodów Tygodnia Edukacji Globalnej (17 – 24 XI 2025):

Działanie daje nadzieję.

Wymień dwa przykłady takich działań, które mogą poprawić życie najuboższych mieszkańców naszej planety i są realne do wykonania.

Odpowiedź:……

……

……

……

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 23. (1 punkt)
Wymień dwa źródła uciążliwego hałasu w miastach Polski:

- ……..

- ……..

Liczba punktów
….. /1

Zadanie 24. (3 punkty)
Zadanie dotyczy mapy konturowej Morza Bałtyckiego ze strony 11.

Podpisz na mapie następujące obiekty:

a) Zatokę Botnicką i Zatokę Fińską
b) Wyspy: Bornholm, Zelandię i Wyspy Alandzkie
c) Cieśniny: Skagerrak i Kattegat
d) Kanał Kiloński
e) Półwysep Jutlandzki.

Liczba punktów
….. /3

Źródło: Mapy konturowe Wydawnictwo Ortus

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA

KONKURS GEOGRAFICZNY

DLA UCZNIÓW SZKOŁY PODSTAWOWEJ

ROK SZKOLNY 2025/2026

ETAP REJONOWY

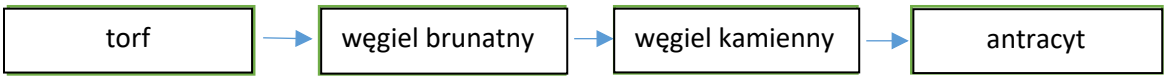
Zadanie 1. (1 punkt) A

- 1 p. – za wskazanie poprawnej odpowiedzi
- 0 p. – za brak poprawnej odpowiedzi

Zadanie 2. (1 punkt)

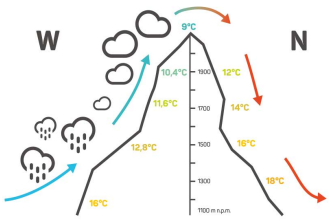
- 1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi
- 0 p. – za brak poprawnej odpowiedzi lub błędną odpowiedź

Szereg węglowy:

Zadanie 3. (2 punkty)

- 2 p. – za wszystkie poprawne oznaczenia, tj. kierunek przesuwania się mas powietrza, stronę, po której występują opady oraz miejsca spadku i wzrostu temperatury
- 1 p. – za poprawne oznaczenie kierunku przesuwania się mas powietrza i stronę, po której występują opady lub miejsca spadku i wzrostu temperatury
- 0 p. – za błędne oznaczenia lub jedno z trzech oznaczeń

Zadanie 4. (2 punkty) F, F, F

- 2 p. – za trzy poprawne odpowiedzi
- 1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi
- 0 p. – za brak poprawnej odpowiedzi lub jedną poprawną odpowiedź

Zadanie 5. (1 punkt) A, B

- 1 p. – za wskazanie poprawnej odpowiedzi
- 0 p. – za brak poprawnej odpowiedzi

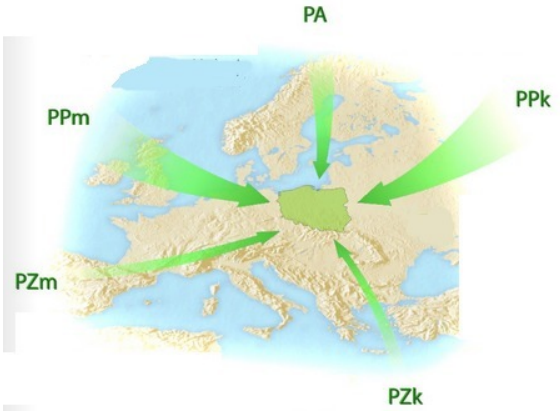
Zadanie 6. (2 punkty)

- 2 p. – za poprawne uzupełnienie całej tabeli
- 1 p. – za poprawne uzupełnienie 5 – 7 surowców
- 0 p. – za brak poprawnej odpowiedzi lub poprawne uzupełnienie 1 – 4 surowców

Surowce mineralne			
metaliczne	energetyczne	skalne	chemiczne
rudy miedzi rudy cynku i ołowiu	węgiel kamienny torf	piaski granit	sól kamienna fosforyty

Zadanie 7. (2 punkty)

- 2 p. – za poprawne uzupełnienie wszystkich nazw mas powietrza
- 1 p. – za poprawne uzupełnienie 3 – 4 nazw mas powietrza
- 0 p. – za brak poprawnej odpowiedzi lub za wskazanie 1- 2 poprawnych nazw mas powietrza

Zadanie 8. (2 punkty) F, P, F

- 2 p. – za trzy poprawne odpowiedzi
- 1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi
- 0 p. – za brak poprawnej odpowiedzi lub jedną poprawną odpowiedź

Zadanie 9. (2 punkty)

- 2 p. – za poprawne uzupełnienie 8 – 9 wydarzeń
- 1 p. – za poprawne uzupełnienie 5 – 7 wydarzeń
- 0 p. – za brak poprawnej odpowiedzi lub poprawne uzupełnienie 1 – 4 wydarzeń

Era paleozoiczna	Era mezozoiczna	Era kenozoiczna
1) kaledońskie ruchy górotwórcze 2) hercyński ruchy górotwórcze 4) powstanie pokładów węgla kamiennego	3) alpejskie ruchy górotwórcze 5) powstanie skał wapiennych Wyżyny Krakowsko - Częstochowskiej 7) występowanie dinozaurów	3) alpejskie ruchy górotwórcze 6) zlodowacenie w Polsce 8) pojawienie się człowieka

Zadanie 10. (1 punkt)

- 1 p. – za poprawną odpowiedź
- 0 p. – za brak poprawnej odpowiedzi

Długość południka – 20 004 km

Na każdym południku możemy wyznaczyć 180°

20004 km : 180 = 111,1 km

Odpowiedź: Długość łuku 1 stopnia na południku wynosi 111,1 km.

Zadanie 11. (2 punkty)

- 2 p. – za dwa poprawne wyniki – w stopniach i w kilometrach
- 1 p. – za jedną poprawną odpowiedź – wynik w stopniach
- 0 p. – za brak poprawnej odpowiedzi

Kraków (50°N, 20°E) - Wyspami Alandzkimi (61°N, 20°E)

61° - 50° = 11°

11° x 111,1 = 1222,1 km.

Odpowiedź: Miejsca te są oddalone o 11°, czyli 1222,1 km.

Uznawano odpowiedź pochodzącą z obliczenia: 11° x 111 km= 1221 km.

Zadanie 12. (2 punkty)

- Przyznajemy po 1 p za każdą poprawną odpowiedź.

a) Ateny i Rovaniemi – szerokość geograficzna
b) Londyn i Saratów - rozkład lądów i mórz.

Zadanie 13. (2 punkty)

- 2 p. – za określenie położenia stacji Narjan – Mar, poprawne obliczenie różnicy długości geograficznej oraz za poprawne obliczenie różnicy czasu
- 1 p. – za określenie położenia stacji Narjan - Mar - poprawne obliczenie różnicy długości geograficznej
- 0 p. – za brak poprawnej odpowiedzi i określenie położenia stacji Narjan - Mar

Narjan – Mar (67°50’N, 53°05’E) - Lizbona (38°42’N, 9°11’W) – uczniowie określają współrzędne tylko w stopniach, dozwolony błąd 52° – 54°E)

53° + 9°11’ = 62°11’

62°11’: 60° - 4 h 2° - 8 min 11’ – 44 s czyli: 4 h 8 min 11 s

Odpowiedź: Różnica czasu słonecznego pomiędzy Narjan – Mar a Lizboną wynosi 4 h 8 min 11 s.

Dopuszczalny błąd: określenie długości geograficznej Narjan – Mar 52° – 54° i poprawne obliczenia do niej.

Zadanie 14. (1 punkt) B - rzeka TAG

- 1 p. – za poprawną odpowiedź
- 0 p. – za brak poprawnej odpowiedzi.

Zadanie 15. (2 punkty)

- 2 p. – za poprawne uzupełnienie całej tabeli
- 1 p. – za poprawne wskazania 3 – 4 zlewiska
- 0 p. – za brak poprawnej odpowiedzi lub 1 – 2 poprawne wskazania zlewisk

Rzeka	zlewisko
Tamiza	Morze Północne
Pad	Morze Adriatyckie
Wołga	Morze Kaspijskie
Dźwina	Morze Bałtyckie
Łaba	Morze Północne

Zadanie 16. (1 punkt) skreślić „imigracyjne”

- 1 p. – za poprawną odpowiedź
- 0 p. – za brak poprawnej odpowiedzi

Zadanie 17. (2 punkty) F, P, F

- 2 p. – za trzy poprawne odpowiedzi
- 1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi
- 0 p. – za brak poprawnej odpowiedzi lub jedną poprawną odpowiedź

Zadanie 18. (2 punkty)

- Po 1 p za każdą poprawną odpowiedź.

Przykładowe przyczyny:
a) wzrósł udział w strukturze odnawialnych źródeł energii (OZE)
b) wysokie koszty emisji CO_2
c) ograniczenie uzależnień od Rosji po II 2022 roku.

Zadanie 19. (1 punkt)

- 1 p. – za wszystkie poprawne odpowiedzi (3)
- 0 p. – za brak poprawnej odpowiedzi lub 1 - 2 poprawne odpowiedzi**.**

Typy wybrzeży nad Morzem Bałtyckim: **wybrzeże klifowe,** w. kanałowe, **w. szerowe (szkierowe), w. mierzejowo – zalewowe**, w. mangrowe, w. riasowe.

Zadanie 20. (1 punkt) A

- 1 p. – za wskazanie poprawnej odpowiedzi
- 0 p. – za brak poprawnej odpowiedzi

Zadanie 21. (2 punkty)

- 2 p. – za 4 poprawne odpowiedzi
- 1 p. – za 2 - 3 poprawne odpowiedzi
- 0 p. – za brak poprawnej odpowiedzi lub 1 poprawną odpowiedź

Obiekty:
A - Akropol, Ateny Grecja
B – Zamek w Mirze, Białoruś
C – Stonehenge , Wielka Brytania
D – drewniany kościół południowej Małopolski – Haczów, Polska.

Uznawano określenia „zamek" lub „kościół", „cerkiew" lub „świątynia" bez podania wyznania.

Zadanie 22. (2 punkty) Hasło: *Działanie daje nadzieję.*

- Po 1 punkcie za wpisanie przykładowego działania (chodzi o argumentowanie)

Zadanie 23. (1 punkt)

- 1 p. – za wskazanie 2 odpowiedzi
- 0 p. – za brak poprawnej odpowiedzi lub 1 poprawną odpowiedź

Przykładowe źródła uciążliwego hałasu w miastach Polski:
- środki transportu
- działalność przemysłowa.

Zadanie 24. (3 punkty)

- 3 p. – za 8 - 9 poprawnie podpisanych obiektów
- 2 p. – za 6 - 7 poprawnie podpisanych obiektów
- 1 p. – za 4 - 5 poprawnie podpisane obiekty
- 0 p. – za brak poprawnej odpowiedzi lub 1 - 3 poprawnie podpisane obiekty.